

7

**Eliza-Mara Trofin (coordonator),
Luminița Ardelean, Ioana Enescu,
Mariana Gurtavenco, Liviu Ioani,
Adina Elena Sasu**

Gramatica Limbei Române

Fișe de lucru
pentru clasa a VII-a

pe lecții și unități de învățare,
cu itemi și teste de evaluare

EDITURA

Acest auxiliar didactic este aprobat pentru utilizarea în unitățile de învățământ preuniversitar prin O.M.E.N. nr. 4696/02.08.2019.

Lucrarea este elaborată în conformitate cu Programa școlară în vigoare, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3393/28.02.2017.

Redactare: Ramona Rossall

Tehnoredactare: Adriana Vlădescu

Pregătire de tipar: Marius Badea

Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
**Gramatica limbii române : fișe de lucru pentru clasa a VII-a :
pe lecții și unități de învățare, cu itemi și teste de evaluare /**
Eliza-Mara Trofin (coord.), Luminița Ardelean, Ioana Enescu, –
Pitești : Paralela 45, 2024
ISBN 978-973-47-4141-0

I. Trofin, Eliza-Mara
II. Ardelean, Luminița
III. Enescu, Ioana

811.135.1

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45

Bulevardul Republicii, Nr. 148, Clădirea C1, etaj 4, Pitești,
jud. Argeș, cod 110177

Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444; 0721 247 918

Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492

E-mail: comenzi@edituraparelela45.ro

www.edituraparelela45.ro

Tiparul executat la tipografia Editurii Paralela 45

E-mail: tipografie@edituraparelela45.ro

Copyright © Editura Paralela 45, 2024

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,

iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.

www.edituraparelela45.ro

ARGUMENT

Lucrarea *Gramatica limbii române. Fișe de lucru pentru clasa a VII-a* este un auxiliar de lucru pentru manualele alternative, menit să asigure formarea și dezvoltarea competențelor de limba română prevăzute în programa școlară pentru disciplina limba și literatura română, precum și pregătirea în vederea evaluărilor naționale, a olimpiadelor de profil.

Fișele de lucru sunt organizate pe lecții și pe unități de limba română (de gramatică, ortoepie și ortografie, vocabular și variație stilistică), cuprinzând toate conținuturile din domeniul *Elemente de construcție a comunicării* din programa școlară.

Sucesiunea exercițiilor respectă principiul accesibilității, gradul de dificultate fiind sporit la ultimele secvențe din fiecare fișă de lucru. Tipologia itemilor de la sfârșitul fiecărei unități de gramatică este în concordanță cu noul mod de evaluare. Astfel, culegerea poate fi folosită atât integral, cât și selectiv, în funcție de tipul de evaluare pe care-l va susține elevul.

Testele inițiale, testele stadiale și testul final reprezintă posibile subiecte pentru evaluări sumative, întrucât, la fel ca pe întregul cuprins al cărții, se respectă modelul comunicativ-funcțional pentru învățarea limbii române. Selectarea textelor literare pe care se identifică anumite elemente de construcție a comunicării este în concordanță cu tema generală prevăzută de programa școlară, iar propunerile de itemi subiectivi sunt corelate cu competențele de lectură și de comunicare scrisă prevăzute pentru fiecare unitate de învățare. S-a avut în vedere nu numai utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării, ci și sporirea receptivității față de textul literar, cultivarea interesului pentru lectură.

Astfel concepută și realizată, lucrarea noastră este un instrument de lucru pentru a dobândi competențe de limba română, putând fi folosită cu bune rezultate în activitățile din cadrul orei, în pregătirea pentru lecții, în studiul individual.

Vocabularul

Sensul cuvintelor în context

Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului

Categorii semantice

Variație stilistică

Selecție lexicală în limba vorbită și limba scrisă.

Termeni științifici. Limbaj popular.

Variație regională a limbii.

Valori stilistice ale diminutivelor

2. Vocabularul. Variație stilistică

A. VOCABULARUL

Sensul cuvintelor în context

Fișa de lucru 1

SENSUL DE BAZĂ ȘI SENSUL SECUNDAR. SENSUL PROPRIU, SENSUL FIGURAT (ACTUALIZAREA CUNOȘTIINȚELOR)

1 Citește cu atenție enunțurile de mai jos și observă prezența cuvântului *ochi* în fiecare dintre ele. Explică prin sinonimie – cuvinte sau expresii – schimbările de sens survenite. Trece-le în coloana din dreapta.

Exemplu:

Privea pe ochiul cât palma al unei ferestre.

= sticla ferestrei

1. Erau doi băieți numai de-o șchioapă, cu niște cușme mari până peste ochi. (M. Sadoveanu)	
2. Lebăda își zări chipul în ochiul de apă.	
3. La mâncare se uită numai c-un ochi și nu se supără când îl las neadăpat. (M. Sadoveanu)	
4. (...) sărutăm noi mâna părinților, luându-ne rămas-bun cu ochii înecați în lacrimi. (I. Creangă)	
5. Știuca scăpase făcând un ochi mare în năvod.	
6. Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii. (M. Eminescu)	
7. Câteva ochiuri din lanț s-au tocit.	
8. Am aprins două ochiuri de aragaz.	

2 Scrie în coloana a doua numărul de ordine al enunțurilor de la exercițiul 1 în care cuvântul *ochi* este folosit cu:

A. Sensul propriu principal	
B. Sensul propriu secundar, rezultat prin extinderea sensului de bază	

3 Explică semnificațiile fragmentelor următoare, observând trecerea de la sensurile proprii la sensurile figurate.

Exemple	Interpretare
a) Banul e ochiul dracului.	a) Banul este o ispită provocatoare de rele.
b) Corb la corb nu-și scoate ochii.	b) Cei care fac rău sunt solidari între ei.
c) Prinde orbul, scoate-i ochii.	c)
d) cât te-ai freca la ochi	d)
e) de (pentru) ochii lumii	e)
f) ochi pentru ochi, dinte pentru dinte	f)

g) a fi numai ochi și urechi	g)
h) a dormi numai cu un ochi	h)
i) a vedea cu ochii altuia	i)
j) a păzi (ingrijii) pe cineva ca pe ochii din cap	j)
k) a privi pe cineva cu ochi buni (sau răi)	k)
l) a da ochii cu cineva	l)
m) a-și vedea visul cu ochii	m)
n) a lua pe cineva la ochi	n)
o) a sorbi pe cineva din ochi	o)
p) a merge încotro vede cu ochii	p)

4 Termenii la care se referă definițiile următoare sunt cuvinte compuse în alcătuirea cărora se află substantivul *ochi*. Găsește-le!

Disc de sticlă (montat într-o garnitură metalică) care reflectă razele de lumină proiectate asupra lui și este folosit ca piesă de semnalizare la vehicule sau la panouri pe șosele.

?

Nume dat mai multor plante din familia compo-zeelor cu inflorescențe mari, albe.

?

5 Ilustrează prin câte două enunțuri sensurile diferite cu care pot fi utilizate cuvintele: *mână*, *față*, *piatră*, *a intra*, *a pierde*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Gramatică

ORGANIZAREA PROPOZIȚIEI ȘI A FRAZEI

Sintaxa. Fraza. Propoziția

FUNȚIILE SINTACTICE

Predicatul. Subiectul

Atributul. Complementele. Circumstanțialele

PĂRȚILE DE VORBIRE FLEXIBILE

Verbul

Substantivul. Articolul

Pronumele

Numeralul

Adjectivul

PĂRȚILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE

Adverbul

Prepoziția. Conjuncția

Interjecția. Onomatopeele. Interjecția predicativă

FUNȚIILE SINTACTICE

5. Predicatul. Subiectul

PREDICATUL

Predicatul verbal (actualizarea cunoștințelor)

Fișa de lucru 1

1 Subliniază predicatul verbal, menționând modul fiecărui verb.

a) Bătrânul a ridicat privirea spre mine cu o expresie foarte gravă și a început din nou să dea din cap. (...)
— N-ai vrea să bei o ceașcă de cacao înainte de plecare?

(J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)

b) Pe la geamurile albastrii de noapte, râdeau merii înfloriți, ca niște copii cu obraji clăbuciți de săpun.
(I. Teodoreanu, *În casa bunicilor*)

2 Completează textul cu predicatul verbal potrivit (*să ascundă, poți, să- socotești, pătrunde, are*).

Bazarul cel mare din Stambul e o hală nesfârșită, întinsă pe câteva pogoane de loc, dar mai degrabă un oraș în mijlocul orașului, fiindcă străzile, străduțele, ulițele, gangurile și piețele lui, toate sub un acoperiș drept, cu bolte de sticlă (...); prin ele, lumina zilei înjumătățită, odihnitoare și nesigură, ajutându-i negustorului cusurul mărfii. (...)

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

3 Analizează în tabel predicatul verbal din textul:

Soarele se ridicase numai de câteva palme pe cer, de-ai fi zis că apa mării încă nu se zbicise pe el și mai sfârâia, scoțând aburi verzui, când „Penelopa” se dezlipi de chei și, după ce-și scoase anevoie prova afară, se îndreptă greoaie pe canal în jos, luând drumul către Stambul. Bătea briza dimineții de la nord, vânt foarte prielnic pentru acest drum, dacă nu se întărea prea mult.

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

Predicatul	Exprimat prin	Modul	Timpul	Persoana	Numărul

4 Construieste câte un enunț în care predicatul verbal să fie realizat prin verb la:

a) modul imperativ, forma negativă;

b) modul indicativ, timpul imperfect.

EDITURA PARALELA 45

**Predicatul nominal. Verbul copulativ *a fi* (actualizarea cunoștințelor).
Alte verbe copulative (*a deveni, a ajunge, a ieși, a se face, a rămâne, a părea, a însemna*)**

Fișa de lucru 2

1 Bifează enunțurile în care identifici verbe copulative. Subliniază predicatul și precizează felul lui.

☐ Muzeul este pe prima la stânga.	☐ Copiii au rămas la cabană.
☐ Muzeul este spațios.	☐ Am rămas singuri acasă.
☐ Afacerile s-au făcut între cele două părți.	☐ Filmul acesta este de patru ore.
☐ S-au făcut mici de rușine.	☐ Filmul de aseară a fost interesant.
☐ El a însemnat un cuvânt din manual.	☐ Am ajuns la școală mai devreme.
☐ A te detașa înseamnă a te elibera.	☐ Ea a ajuns medic stomatolog.
☐ Colegii mei au ieșit singuri în oraș.	☐ Îi părea că te cunoaște.
☐ Majoritatea colegilor au ieșit avocați.	☐ Colegul nu părea supărat.

2 Încercuiește litera corespunzătoare enunțurilor în care descoperi predicatul nominal:

- a) Pe unde a ieșit de nu l-ai văzut?
- b) Fata se făcea, pe zi ce trecea, tot mai frumoasă.
- c) Nu știi ce a ieșit din urnă?
- d) Probabil că s-a făcut curățenie înaintea sosirii lor.
- e) Am auzit că fiul lor ar fi ieșit medic.
- f) Îi era frică de ce avea să se întâmple.
- g) Mi-am găsit carnetul în care am însemnat datele lor de naștere.
- h) Cu toată strădania părinților, el era la fel de obraznic.
- i) A exista înseamnă a gândi.

3 Se dau următoarele verbe: *a se face, a fi*. Alcătuieste un text de cel mult opt rânduri în care să exemplifici valoarea predicativă și copulativă a acestor verbe. Subliniază cu o linie verbele predicative și cu două linii verbele copulative.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4 Analizează predicatele nominale din textele următoare:

a) A cunoaște. A iubi.

Înc-odată, iar și iară,
a cunoaște-nseamnă iarnă,
a iubi e primăvară.

(Lucian Blaga, *Primăvară*)

b) Mă gândeam că poate ar fi mai cuminte să rămân acasă, în biroul meu, lângă foc, în loc s-o pornesc prin bălării și noroaie spre Wuthering Heights. (...)

Din tot ce discutarăm, omul mi se păru foarte inteligent, de aceea, înainte de-a pleca, avusei îndrăzneala să-l rog să mă primească și a doua zi.

(Emily Brontë, *La răscruce de vânturi*)

Observație. Rezolvă exercițiul pe o foaie separată, apoi atașează-o la portofoliul personal.

5 Construiește enunțuri în care să existe un predicat nominal format din:

a) verbul copulativ *a părea* și numele predicativ exprimat prin adjectiv participial;

b) verbul copulativ *a ieși* și numele predicativ exprimat prin substantiv;

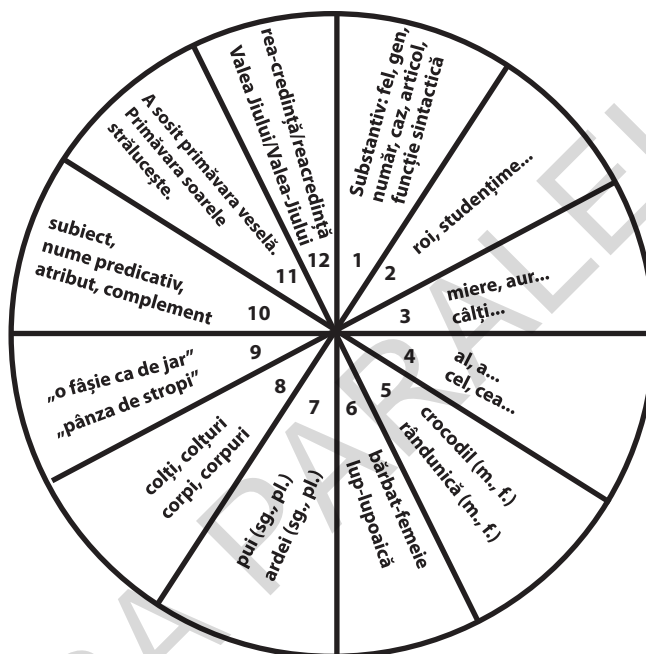
c) verbul copulativ *a rămâne* și numele predicativ exprimat prin pronume demonstrativ de identitate.

8. Substantivul. Articolul

Substantive comune. Substantive proprii. Genul și numărul substantivelor. Substantive colective. Substantive defective (actualizarea cunoștințelor)

Fișa de lucru 1

1 Studiind cu atenție exemplele de mai sus, identifică și denumește particularitățile vizate de ele. Le vei regăsi în exercițiile propuse la acest capitol. Ordinea lor este arbitrară.

1. Analiza gramaticală a substantivului	7. Substantiv cu aceeași formă la sg. și pl.
2.	8.
3.	9.
4.	10.
5.	11.
6.	12.

2 Subliniază varianta corectă:
 bestseller/best-seller
 bunăvoință/bună-voință
 sud est/sud-est
 extra-fin/extrafin
 portavion/port-avion
 radio-jurnal/radiojurnal
 reacredință/rea-credință
 stea-de-mare/stea de mare

Făt Frumos/Făt-Frumos
 Șerban-Vodă/Șerban Vodă
 Vârful cu dor/Vârful cu Dor
 Africa Centrală/Africa-Centrală
 Curtea de Argeș/Curtea-de-Argeș
 Valea-Jiului/Valea Jiului
 Carul-mic/Carul-Mic
 Sfarmă-Piatră/Sfarmă Piatră

3 Explică scrierea cu majusculă a substantivelor marcate:

- Tu te lauzi că **Apusul** înainte și s-a pus?

(M. Eminescu, *Scrisoarea III*)

- Știi una, moș Luca... **Găinușa**-i spre asfințit, **Rarițele** de-asemine...

(I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

4 Scrie forma de dativ-genitiv a următoarelor substantive compuse:

- drum-de-fier
- ciuboțica-cucului
- Târgu Jiu
- Valea Prahovei

5 Alcătuieste câte un enunț cu forma de plural a următoarelor substantive compuse:

- prim-ministru:
- ardei iute:
- vagon-cisternă:
- făt-frumos:

6 Marchează prin subliniere forma corectă/formele corecte a/ale următoarelor substantive. Consultă, dacă e nevoie, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române* (2021)!

tumoră – tumoare	adaus – adaos	flanelă – flanea	filigram – filigran
container – container	glonte – glonț	perină – pernă	măceș – măcieș
adopteie – adopțiune	petic – petec	sandală – sanda	agreement – agreare
echinox – echinoțiu	lăcaș – locaș	chiftea – piftea	computer – compiuter

7 Scrie ambele forme de plural ale următoarelor substantive:

- copertă
- căpșună

8 Alcătuieste enunțuri cu ambele forme de plural ale următoarelor substantive:

- arc

- calcul

- centru

- cilindru

- colț

- corp

9 Subliniază, în textul dat, substantivele cu aceeași formă la singular și la plural.

Doamna învățătoare ne-a deschis ochii spre lume. La umbra teiului din curtea școlii, noi, puii ei, ascultam vrăjiți povești cu tâlc. Le-am spus și eu fabula cu ariciul și ardeii cel uriaș, auzită de la unchiul meu.

10 Scrie câte cinci exemple de substantive defective de singular și de substantive defective de plural și alcătuiește enunțuri cu câte unul dintre ele.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11 Scrie câte două substantive colective derivate cu sufixele:

- -et
- -iș
- -ime
- -ărie
- -iște

12 Scrie câte un substantiv corespunzător adjectivelor:

atroce	perfect	curat
bun	speculativ	asiduu

13 Scrie numele de locuitori corespunzătoare următoarelor toponime:

Brașov	Baia Mare	Bacău
Londra	Praga	Mangalia
Moscova	Budapesta	Paris

14 Construiește enunțuri cu locuțiunile substantivale provenite din următoarele locuțiuni verbale:

- a trece cu vederea

.....

- a-(i) părea rău

.....

- a nu băga de seamă

.....

- a-și bate joc

.....

- a lua în primire

.....

PĂRȚILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE

12. Părțile de vorbire neflexibile

Adverbul (actualizarea cunoștințelor)

Fișa de lucru 1

1 Completează spațiile punctate pentru a obține adverbe derivate cu sufixele:
.....-ește;-iș;-âș.

2 Alcătuieste două enunțuri în care să folosești adverbe compuse. Subliniază adverbele.

.....

.....

3 Stabilește valorile morfologice ale cuvintelor marcate:

	Valoarea morfologică		Valoarea morfologică
• Tot nu înțelegi?	• Și tu poți greși.
• A stricat tot.	• A udat iarba și florile.
• Vino la mine luni.	• Și-a amintit poezia.
• Vine la mine în fiecare luni.	• Citește așa repede.
• Aleargă iute.	• Așa copil n-am văzut.
• A gustat un ardei iute.		

4 Alcătuieste enunțuri cu următoarele omofone și precizează partea (părțile) de vorbire:

- a) { demult:
- de mult:
- b) { altfel:
- alt fel:
- c) { defel:
- de fel:

5 Completează spațiile punctate cu adverbe la superlativul absolut realizat prin mijloace expresive.

- (departe) se vedea linia orizontului.
- (aproape) sunt stelele!

6 Corectează greșelile din enunțurile:

- Vom munci cei mai bine.
- Problemele de educație au fost cele mai amplu dezbătute.
- Mai te-a chemat vreodată?
- Suntem fermi convinși că vom reuși.
- La petrecere vom merge câți mai mulți.

7 Analizează adverbele din textul de mai jos, completând tabelul:

Familia lui Moromete se întorsese mai devreme de la câmp. Când ajunse acasă, Paraschiv, cel mai mare dintre copii, se dăduse jos din căruță.

(M. Preda, *Moromeții*)

Adverbul	Felul	Gradul de comparație	Funcția sintactică

8 Transcrie locuțiunile adverbiale și precizează felul lor:

a) *Umbând de colo până colo, cum umblă omul fără treabă, a intrat, către seară, pe gangul unui palat.*
(I.L. Caragiale, *Partea poetului*)

b) Mă vizitează zi de zi.

c) Mă uit cu drag la el.

9 Completează cu părțile de vorbire care lipsesc, astfel încât să obții locuțiuni adverbiale:

- binelea;
- în capului;
--grăpiș;
- dreptul;
- totul;
- una două;
- neașteptate;
- și noapte;
- în vecilor;
- gata;
- din când;
- ici;
- nas în;
- așa și;
- rost;
- cailor;
- cu încetul.

10 Scrie câte un adverb corespunzător următoarelor locuțiuni adverbiale:

- de obicei
- de ajuns
- din nou
- din când în când
- de când lumea și pământul
- peste tot
- în grabă
- zi și noapte
- pe nepusă masă

11 Precizează funcțiile sintactice ale adverbelor:

Enunțul	Funcția sintactică
Așa-i lumea.	
Mașina de acolo e nouă.	
Ne-am cunoscut odinioară.	
De afară se aud strigăte.	
Ideea i-a venit deodată.	
Bineînțeles că ne vom revedea.	

12 Alcătuieste enunțuri în care adverbul *agale* să îndeplinească, pe rând, funcția sintactică de circumstanțial și de atribut adverbial.

13 Subliniază adverbele fără funcție sintactică din seria următoare: *acum, mai, așa, nu, tocmai, acolo, numai, chiar, înapoi, cam, doar, când, decît.*

14 Explică valorile expresive ale adverbelor marcate:

a) Și cum ajung (...) mă sui **încetișor** în teiu, care te-adormea cu mirosul... floarei.

(I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

b) Și cum i-o dau în mână, javra dracului se preface a o căuta de ou și-i dezleagă atunci **frumușel** ața de la picior.

(I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

15 Imaginează-ți că ești profesor de limba română. Explică-le elevilor, în 3-5 enunțuri, cum pot deosebi adjectivul de adverb, susținând explicațiile cu exemple potrivite.

.....

.....

.....

.....

.....

EDITURA PARALELA 45

13. Test final

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I

60 de puncte

Citește cu atenție textul următor:

Un artist a adunat în jurul său la Bookfest zeci de persoane, care au venit să-l vadă și să obțină de la el un autograf pe cartea lansată: *Între acte*. Nu e un artist care a publicat un volum ca să impresioneze prin acte mondene și astfel să atragă mulțimea. Nu! E un artist care a scos un volum cu însemnările sale, făcute de-a lungul timpului, despre teatru, despre cultura înaltă a acestei arte. În înghesuială, având cartea în mână, așteptau spectatorii de rând ai acestui artist. Dar el nu e un artist oarecare: e unic, precum spun colegi de-ai săi de breaslă. De aceea îi spun unii Meșterul și nu Maestrul, căci vorba lui Marin Moraru: dacă strigi acum „maestre!”, toată lumea întoarce capul, iar dacă strigi „meștere!”, întoarce capul doar unul. E Radu Beligan!

Cartea apărută la Editura Alfa și lansată sâmbătă la standul Editurii ALL a reprezentat într-adevăr un eveniment editorial pe care au mizat organizatorii. Mulți dintre cititori nu au reușit să obțină un autograf. Radu Beligan a trebuit să se retragă; seara avea spectacol, juca la Naționalul bucureștean.

Să reținem: lumea se înghesuie la cultură; totul constă în felul cum știi să promovezi acest domeniu. Lumea caută valoare. Or, noul volum semnat de Radu Beligan, *Între acte*, conține gânduri valoroase, pe care le nota în blocnotes în cele șapte zile ale săptămânii. Indiferent de lună, indiferent de an. Cât de importante sunt pentru teatru! Cât de importante sunt pentru tinerii de azi, care au îmbrățișat profesia de actor sau care o vor îmbrățișa! Fără frică, nu e nimic îmbătrânit în ideile mărturisite în această carte...

„Vă mulțumesc mult, vă iubesc și nu aș vrea să vă supăr cu nimic”, asta a ținut să spună la lansare Radu Beligan. (jurnalul.ro, 2 iunie 2013)

Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.

A. 1 Încercuiește litera **A** (dacă apreciezi că afirmația este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

A / F a) Antonimul adjectivului *importante* este *neînsemnate*.

A / F b) Prepoziția *despre* s-a format prin compunere.

(6 puncte)

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

• Seria în care toate cuvintele conțin cuvinte cu diftongi este:

a) *teatru, autograf, mulțimea*; b) *el, oarecare, breaslă*; c) *editorial, toată, lumea*.

• Despărțirea corectă în silabe a cuvântului *îmbătrânit* este:

a) *îm-bă-trâ-nit*; b) *îm-bă-trân-it*; c) *îm-bătrân-it*. (6 puncte)

3 Notează, pe spațiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt subliniat în textul de mai sus, litera corespunzătoare din a doua coloană:

..... *seara*

..... *având*

..... *cititori*

..... *șapte*

..... *Or*

..... *nimic*

A. conjuncție;

B. numeral cardinal;

C. verb nepredicativ;

D. adverb;

E. substantiv comun;

F. pronume negativ;

G. verb predicativ.

(6 puncte)

4 Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în fragmentul de mai jos, menționând partea de vorbire prin care se exprimă:

Cât de importante sunt pentru tinerii de azi.

.....

.....

.....

(6 puncte)

5 Alcătuieste un enunț în care substantivul *frică* să aibă funcția sintactică de circumstanțial de cauză.

.....

(6 puncte)

B. 6 Scrie câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:

a) numele actorului a cărui carte este prezentată în fragmentul citat;

.....

b) unde a fost lansată cartea.

.....

(6 puncte)

7 Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvență din text:

Artistul **a dat/nu a dat** autografe tuturor celor prezenți la evenimentul de lansare a cărții.

Justificare:

.....

.....

(6 puncte)

8 Formulează, în câte un enunț, două idei principale/secundare din textul dat.

.....

.....

(6 puncte)

9 Explică semnificația următorului fragment din text: *Să reținem: lumea se înghesuie la cultură; totul constă în faptul cum știi să promovezi acest domeniu. Lumea caută valoare.*

.....

.....

(6 puncte)

10 Rezumă în cinci rânduri fragmentul dat.

.....

.....

.....

.....

.....

(6 puncte)

Răspunsuri și bareme de notare

Unitatea 1. TESTE INIȚIALE

TEST INIȚIAL 1

Subiectul I. A. 1. a) – A; b) – F. **2.** c) trei diftongi și un triftong; b) mai, printre. **3.** C; D; A. **4.** pronume personal, verb copulativ. **5.** *m-am întors* = predicat verbal; *mai agale* = circumstanțial de mod; *fericită* = atribut adjectival. **B. 6.** Rima este încrucișată. Măsura primului vers = 12 silabe. **7.** *albaștri, delicați, întunecați* (epitete); *toporași – ca niște frimituri de cer* (comparație). **8.** Exemplu de răspuns: fericire. **9.** *erau așa de-albaștri, delicați...* **10.** Explicație clară, convingătoare – **6 p.** (explicație superficială – 3 p.; răspuns incorect/lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conținut – 16 puncte: relatarea întâmplării din vacanță – **10 p.** (relatarea ezitantă a unei întâmplări, care se petrece în contextul spațio-temporal dat – 5 p./relatarea unei întâmplări fără legătură cu contextul spațio-temporal dat – 2 p.); respectarea structurii tipului de text cerut – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziției – **2 p.**; coerența textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (total – 2 p./parțial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuația (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; așezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

TEST INIȚIAL 2

Subiectul I. A. 1. Antonime: *mai repede – mai încet; mai mincinos – mai adevărat.* **2.** *via-ță, po-et, min-ci-nos, tim-pul.* **3.** *lucrurilor* = substantiv în cazul genitiv; *-l* = pronume în cazul acuzativ. **4.** *niciodată* = circumstanțial de timp; *lui* = atribut pronominal genitival; *lacrima* = nume predicativ. **5.** Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte (adverbul *nu* și pronumele personal *-l*). **B. 6.** Măsura = 8 silabe. **7.** Exemplu de răspuns: Lacrima lucrurilor stă de vorbă cu poetul. **8.** Exemple de răspuns: a) Poetul e ca un demiurg. b) Poetul e ca o stea arzătoare. **9.** Explicație clară, convingătoare – **6 p.** (explicație ezitantă – 3 p.; răspuns incorect/lipsa răspunsului – 0 p.). **10.** Exprimarea opiniei cu privire la semnificațiile/mesajul fragmentului citat, susținând opinia printr-un argument pertinent – **4 p.** (opinie susținută printr-un argument neconvincător – 3 p.; opinie nesusținută printr-un argument – 2 p.); respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Subiectul al II-lea

Conținut – 16 puncte: redactarea sugestivă a compunerii, valorificând ideile din text – **10 p.** (redactare ezitantă, valorificând parțial ideile din text – 5 p./redactarea unei compuneri fără legătură cu ideile din text – 2 p.); corelarea textului cu titlul – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziției – **2 p.**; coerența textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (total – 2 p./parțial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuația (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; așezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

TEST INIȚIAL 3

Subiectul I. A. 1. a) – F; b) – A. **2.** c) a-di-e-re, ră-co-ri-tor, bă-trâ-nul; b) începuse, ce, nebuniile. **3.** F; E; D; C; G; A. **4.** *trecu* = verb predicativ; *prin* = prepoziție simplă; *alb* = adjectiv propriu-zis. **5.** *o pată* = subiect; *albă* = atribut adjectival; *la orizont* = circumstanțial de loc. **B. 6.** a) Personajul este un bătrân; b) Bătrânul zărește o corabie. **7.** *Vântul se juca nebunatic* (epitet personificator); *ca pe un prieten bun* (comparație). **8.** O corabie **se îndepărta/nu se îndepărta** de port. Justificare: *Era o corabie... ce se apropia de port...* **9.** Exemplu de răspuns: *Era o corabie mare, frumoasă, cu trei catarge.* **10.** Explicație clară, convingătoare – **6 p.** (explicație ezitantă – 3 p.; răspuns incorect/lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conținut – 16 puncte: redactarea sugestivă a unei narațiuni corelate cu titlul, valorificând ideile din text – **10 p.** (relatarea ezitantă a unei întâmplări, valorificând parțial ideile din text – 5 p./relatarea unei întâmplări fără legătură cu ideile din text – 2 p.); respectarea structurii tipului de text cerut – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziției – **2 p.**; coerența textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (total – 2 p./parțial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.;

Cuprins

Argument	5
----------------	---

Unitatea 1. TESTE INIȚIALE

Test inițial 1	7
Test inițial 2	9
Test inițial 3	11

VOCABULARUL. VARIAȚIE STILISTICĂ

Unitatea 2. VOCABULARUL. VARIAȚIE STILISTICĂ

A. VOCABULARUL

Sensul cuvintelor în context	14
Sensul de bază și sensul secundar. Sensul propriu, sensul figurat (actualizarea cunoștințelor)	14
Câmpul lexical (actualizarea cunoștințelor)	16
Mijloace interne de îmbogățire a vocabularului	17
Derivarea. Cuvânt de bază, cuvânt derivat	17
Familia lexicală	19
Compunerea	20
Îmbinări libere de cuvinte. Locuțiuni. Cuvinte compuse	23
Categorii semantice	24
Sinonimele (actualizarea cunoștințelor)	24
Antonimele (actualizarea cunoștințelor)	26
Omonimele. Omografele (actualizarea cunoștințelor)	27
Cuvintele polisemantice (actualizarea cunoștințelor)	29
Paronimele. Confuzii paronimice	30
Pleonasmul	32

B. VARIAȚIE STILISTICĂ

Selecție lexicală în limba vorbită și limba scrisă. Termeni științifici. Limbaj popular. Variație regională a limbii.	
Valori stilistice ale diminutivelor	34
Propuneri de itemi pentru evaluare: Vocabularul. Variație stilistică	37
Test stadial 1	41

FONETICĂ. ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Unitatea 3. FONETICĂ. ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete. Vocale, semivocale, consoane. Corespondența dintre sunet și literă (actualizarea cunoștințelor)	46
Structura fonologică a cuvântului: diftong, triftong, hiat (actualizarea cunoștințelor)	48
Despărțirea cuvintelor în silabe – principiul fonetic (actualizarea cunoștințelor)	49
Utilizarea corectă a accentului. Variante accentuale admise/nedadmise de normă	50
Propuneri de itemi pentru evaluare: Fonetică. Ortoepie și ortografie	51
Test stadial 2	54

GRAMATICĂ

ORGANIZAREA PROPOZIȚIEI ȘI A FRAZEI

Unitatea 4. SINTAXA. FRAZA. PROPOZIȚIA

Fraza: coordonarea prin juxtapunere și prin joncțiune. Conjuncțiile coordonatoare	58
Propoziția. Clasificarea propozițiilor (actualizarea cunoștințelor)	60
Punctuația enunțului. Norme de punctuație (virgula, punctul-și-virgula)	61
Propuneri de itemi pentru evaluare: Sintaxa. Fraza. Propoziția	62
Test stadial 3	64

FUNȚIILE SINTACTICE

Unitatea 5. PREDICATUL. SUBIECTUL

PREDICATUL	67
Predicatul verbal (actualizarea cunoștințelor)	67
Predicatul nominal. Verbul copulativ <i>a fi</i> (actualizarea cunoștințelor). Alte verbe copulative (<i>a deveni, a ajunge, a ieși, a se face, a rămâne, a părea, a însemna</i>).....	69
SUBIECTUL	71
Subiectul exprimat, subiectul neexprimat (inclus, subînțeles). Actualizarea cunoștințelor	71
Acordul predicatului cu subiectul	72
Propuneri de itemi pentru evaluare: Predicatul. Subiectul	73
Test stadial 4	76

Unitatea 6. ATRIBUTUL. COMPLEMENTELE. CIRCUMSTANȚIALELE

TRIBUTUL (actualizarea cunoștințelor)	79
Atributul realizat prin adjectiv, numeral cu valoare adjectivală	79
Atributul realizat prin substantiv, numeral (cu valoare pronominală, substantivală)	81
Atributul realizat prin pronume	82
Atributul realizat prin adverb.....	83
COMPLEMENTELE	84
Complementul direct, complementul indirect, complementul prepozițional (actualizarea cunoștințelor)	84
CIRCUMSTANȚIALELE	86
Circumstanțialul de loc, de timp, de mod (actualizarea cunoștințelor).....	86
Circumstanțialul de cauză. Topica în propoziție. Norme de punctuație.....	87
Circumstanțialul de scop. Topica în propoziție. Norme de punctuație.....	88
Propuneri de itemi pentru evaluare: Atributul. Complementele. Circumstanțialele	89
Test stadial 5	92

PĂRȚILE DE VORBIRE FLEXIBILE

Unitatea 7. VERBUL

Verbele predicative și verbele nepredicative (auxiliare, copulative).....	95
Modurile verbale (actualizarea cunoștințelor).....	97
Forme verbale nepersonale	99
Infinitivul. Participiul (actualizarea cunoștințelor).....	99
Gerunziul	100
Supinul	101
Utilizări sintactice ale formelor verbale nepersonale.....	102
Propuneri de itemi pentru evaluare: Verbul	103
Test stadial 6	106

Unitatea 8. SUBSTANTIVUL. ARTICOLUL

Substantive comune. Substantive proprii. Genul și numărul substantivelor. Substantive colective. Substantive defective (actualizarea cunoștințelor)	109
Cazurile și funcțiile sintactice ale substantivelor. Corelarea funcției sintactice cu cazul morfologic (actualizarea cunoștințelor)	112
Articolul hotărât, nehotărât, genitival, demonstrativ (actualizarea cunoștințelor)	114
Valori expresive ale substantivului.....	115
Propuneri de itemi pentru evaluare: Substantivul. Articolul	116
Test stadial 7	119

Unitatea 9. PRONUMELE

Pronumele personal. Pronumele de politețe. Pronumele reflexiv (actualizarea cunoștințelor).....	122
Pronumele demonstrativ și adjectivul pronominal demonstrativ	125

Pronumele posesiv și adjectivul pronominal posesiv	128
Pronumele interogativ și adjectivul pronominal interogativ	132
Pronumele relativ și adjectivul pronominal relativ	134
Pronumele nehotărât și adjectivul pronominal nehotărât.....	137
Adjectivul pronominal de întărire	139
Pronumele și adjectivul pronominal negativ și negația în propoziție	140
Propuneri de itemi pentru evaluare: Pronumele	142
Test stadial 8	146

Unitatea 10. NUMERALUL

Numeralul cardinal. Numeralul ordinal. Posibilități combinatorii ale numeralului (actualizarea cunoștințelor).....	149
Propuneri de itemi pentru evaluare: Numeralul	151
Test stadial 9	154

Unitatea 11. ADJECTIVUL

Adjectivul propriu-zis. Adjectivul participial. Acordul adjectivului cu substantivul (actualizarea cunoștințelor)	157
Gradele de comparație/de intensitate ale adjectivului (actualizarea cunoștințelor)	159
Posibilități combinatorii ale adjectivului. Topica adjectivului	160
Propuneri de itemi pentru evaluare: Adjectivul	162
Test stadial 10	165

PĂRȚILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE

Unitatea 12. PĂRȚILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE

Adverbul (actualizarea cunoștințelor)	167
Prepoziția. Conjunția (actualizarea cunoștințelor).....	170
Interjecția. Onomatopeele. Interjecția predicativă	172
Propuneri de itemi pentru evaluare: Părțile de vorbire neflexibile	174
Test stadial 11	177

Unitatea 13. TEST FINAL

Răspunsuri și bareme de notare.....

182